

KRATKOČASNIK

glasilo Osnovne šole Primoža Trubarja Laško

šolsko leto 2015/16, 8. avgust 2016, številka 8, letnik V

Boštjan Gorenc – Pižama: »Pomembno je, da nas ni strah brati, saj obstajajo knjige za vse«

Obisk likovnic ob dnevu šole

Pevski zbor v državnem svetu

Zaključni izlet v živalski vrt

Zaključni izlet s starši

»Podaljšančkov« izlet v Piran

S Kekčevo družčino

Predaja ključa

Valeta: Le vezi nevidne ...

KRATKOČASNIK, glasilo OŠ Primoža Trubarja Laško

šolsko leto 2015/16, 8. avgust 2016, številka 8, letnik V

Odgovorna urednica: Tanja Drolec

Uredništvo: Barbara Grešak, Anemarie Hrastnik, Mateja Žumer, Aleks Brižič, Zarja Nemec, Barbara Lokovšek, Tjaša Gradišnik, Rok Ojsteršek, Eva Kodrin, Nika Jančič, Nika Brečko, Denis Brižič, Larisa Kolarec, Špela Videc, Špela Vovk, Ana Šmerc

Naslovnica: Rok Planko, Luka Šrgan, Jakob Pirš

Didaktično gradivo je na voljo pod licenco
Creative Commons
Priznanje avtorstva- Nekomercialno-Deljenje
pod enakimi pogoji 2.5 Slovenija

Spletno objavo omogočila Osnovna šola Primoža Trubarja Laško

INTERVJU Z ...

»Pomembno je, da nas ni strah brati, saj obstajajo knjige za vse«

Konec maja je Knjižnica Laško v kulturnem centru za učence višjih razredov laške, debrske in rimske šole organizirala prireditev ob zaključku Megakviza. Nanjo je kot osrednjega gosta povabila znanega komika Boštjana Gorenca – Pižamo. Ob koncu prireditve smo ga prosili za pogovor.

Na predstavitvah in prireditvah za šole vas učenci z navdušenjem sprejmejo ... Znete se jim približati. Je to spontano ali se pripravite na takšne dogodke, da dosežete takšen odziv?

Do zdaj imam za sabo približno dvajset takšnih predavanj oziroma nastopov za mlade, tako da se mi je nekako ves program vtisnil v spomin. Moj način je predvsem takšen, da vas, mlade, jemljem kot enakovredne in ne v smislu »jaz sem velik, vi ste majhni in nimate pojma o svetu«. Skušam se vam približati na zabaven način in odzivi so krasni.

Vsak človek ima spomine na otroštvo in mladost. Kakšni so vaši?

Pravzaprav so spomini kar lepi, kolikor se spomnim. Bilo je veliko knjig in branja ter malce manj prijateljev. A ko sem se približeval tridesetim, se jih je nabiralo vedno več.

Se morda iz osnovnošolskih let spominjate kakšnega zabavnega dogodka?

Takrat smo bili seveda veliki faloti. Nekoč smo na orientacijskem pohodu s prijatelji namerno zamenjali smer – torej smo hodili v nasprotno smer, da so nam lahko ostali, ki so bili že bolj proti koncu, povedali, kje točno sta neki dve skriti točki. A se ni ravno najbolje izšlo, saj so nas zasačili učitelji in smo bili kaznovani s še enim, kazenskim pohodom.

Smeh je zelo pomembna sestavina našega življenja. Kdaj ste začutili, da želite ljudi spravljati v smeh?

To se je zgodilo že na začetku osnovne šole. Takrat sem ugotovil, da če jih spravljam v smeh, me potem ne tepejo in se ne norčujejo iz mene. Tako da je bila na začetku to nekakšna obramba pred nasilneži.

Kaj je tisto, kar človeka navduši, da želi zabavati?

Največji razlog je seveda to, da vidiš in slišiš, da se ti ljudje smejejo in ti ploskajo. In to je zame največja droga. Še posebej navdušujoče je, da se spomniš nečesa, kar ljudi nasmeji in kar imajo radi ... Na koncu sem seveda telesno izmučen, a v glavi se rodi tisto zadovoljstvo, ki mi daje energijo.

Od kod črpate ideje oziroma navdih za domislice, ki jih predstavite občinstvu?

Ves čas sem na preži in stvari moram gledati pod drugim kotom, kot jih gledajo ostali ljudje. In ko stvari gledaš drugače, tiste stvari, ki so ostalim ljudem mogoče samoumevne, se ti porodi ideja in takoj, ko imaš možnost, jo preizkusiš na naslednjem nastopu. Odličen primer je na primer znana pravljica Trnuljčica, ki jo je princ poljubil po

stotih letih spanca. Kakšen zadah je le imela? A tega pravljice seveda ne pokažejo.

Ste morda kdaj doživeli zaradi svoje šaljive pripombe kakšen negativen odziv?

Da, seveda sem. A humor je subjektivna stvar in ne razumejo ga vsi ljudje. Če bi govoril šale, ki so vsem všeč, bi zagotovo nekaj delal narobe. Tako da na nek način morajo biti negativni in pozitivni odzivi, potem veš, da je v redu.

Nam lahko zaupate, od kod vzdevek Pižama? Kaj sporoča?

Ta vzdevek se me je prijel že v prvem razredu. Takrat sem dvakrat v šolo prišel v trenirki, ki je bila na las podobna pižami, zato so se sošolci

začeli iz tega norčevati. Nekaj časa sem se močno obremenjeval s tem, potem pa sem si v zgodnji pisateljski karieri nadel ravno to ime, da sem svojim ustrahovalcem zaprl usta.

Niste znani samo kot stand up komedijant, ampak ste tudi prevajalec, ki ga najmlajši poznajo po prevodu Kapitana Gatnika in Gospoda Gnilca, malo manj mlajši po prevodu dela Krive so zvezde in ne ravno mlajši po prevodu obsežne stvaritve Pesem ledu in ognja ... To so vse književna dela, po katerih množično posegajo različne generacije. Zakaj je po vašem mnenju tako?

Večinoma imam samo srečo, da v roke dobim tako dobre knjige za prevajanje. Drugače pa poskušam te knjige prevesti tako, da se v slovenščini slišijo dobro in seveda mogoče.

Z Matejem de Ceccom že nekaj časa soustvarjata stripe o Šnofijevi družini, ki izhajajo v Pilu. Od kod ste dobili navdih za lik Šnofija? Na podlagi česa mu pripisujete lastnosti in določate dogodivščine?

Vse se je začelo pred približno osmimi leti, ko naju je z Matejem gospa Barbara Jarc povabila, naj napiševa nek nov strip in med drugim obdrživa pretekle like. Predlagala je žival in takrat sva se domislila Šnofija. Sprva je bil le stranski lik v nekem stripu, a otroci so ga tako zelo vzljubili, da se je pojavil v Pilu, in sicer v vseh možnih kategorijah. Zdaj ga uporabljajo tudi pri Veseli šoli. Edino, kar morava sprti narediti, je, da si izmisliva temo. Lani je bila na primer Emona, letos se nam oziroma vam obetajo taborniki. Drugače pa dodajava tudi veliko stranskih vlog.

Zaradi prevoda romana Dobra znamenja so vas leta 2012 uvrstili na častno listo Ibby, to je na častno listo Mednarodne zveze za mladinsko književnost. Kaj vam pomeni to priznanje?

Glede na to, da za mladinske romane nikoli prej nisem dobil nagrade, mi kar veliko pomeni. To pomeni, da pri mojih prevodih bralci in tudi stroka res razumejo smisel knjige. In še vedno sem zelo

počaščen.

Lani ste izdali svoj prvenec SLOLvenski klasiki 1, v katerem na duhovit in sodoben način predstavljate slovenska literarna dela. Nedvomno je takšen način predstavitve slovenskih avtorjev mladim bliže kot šolske predstavitve tovrstne učne snovi. Kakšni so bili odzivi po izidu?

Odzivi so bili super. Prva zaloga knjig je bila po enem tednu razprodana in zato so bralci morali kar dolgo čakati, da so knjigo ponovno in množično natisnili. Tudi ko hodim po šolah, so odzivi super. Od mladih do učiteljev. In zdi se mi, da je ta knjiga odličen dodatek učni snovi. Sicer je ne moremo vzeti kot učbenik, ampak je popestritev. Sam jo nekako jemljem tudi kot tekst, ki mlade motivira za resno delo.

Na prvi pogled SLOLvenski klasiki 1 delujejo preprosto. Kaj ste želeli sporočiti mladim in malo manj mladim?

Nekega globokega sporočila v tem ni, je le parodija, ki na spoštljiv način smeši slovenske klasike. Lahko bi rekli, da je kot nekakšno ogledalo, kako se vsi nastavljamo na internetu, še posebej na Facebooku. **Glede na to, da je naslov SLOLvenski klasiki 1, kdaj lahko pričakujemo SLOLvenski klasike 2?**

Mislím, da približno leta 2018. Prej raje ne obljubljam, saj imam še kar nekaj dela s prevodi.

Delo je pisano v sodobnem slogu – posnema spletne načine komuniciranja, predvsem na Facebooku. Kakšno je vaše mnenje o (ne)škodljivosti spleta oziroma Facebooka?

Moje mnenje je predvsem, da se mladi morate zavedati, kdaj morate uporabljati pravilno slovenščino in kdaj lahko malce po domače govorite med seboj. Res je, da smo včasih vsa ta sporočila pisali na list papirja, zdaj pa gre vse

preko spleta, a živimo v sodobnem svetu, zato je to razumljivo.

Ne dvomimo v to, da radi in veliko berete. Po katerih zvrsteh oziroma vrstah književnosti najraje posegate – v prostem času, torej takrat, ko se ne ukvarjate s prevajanjem ...?

Najraje imam knjige, ki so humorne. Drugače pa se ravno zdaj prebijam skozi odlično kriminalko. Rad tudi razmišljam ob branju in poskušam sam ugotoviti, kdo stoji za dogajanjem. A večinoma mi ne uspe. Drugače pa pridejo v poštev tudi resne knjige, ki jih kar ne moreš izpustiti ... Berem tudi stripe.

Nekateri pravijo, da branje lahko škoduje. Se vam zdi pomembno, da ljudje, še posebej mladi, berejo?

Kar se mene tiče, branje škoduje le takrat, ko z interneta natisnemo navodila, prevedena v Googlovem prevajalniku, sicer pa mislim, da branje le spodbuja inteligenco in besedni zaklad. Branje je namreč zelo pomembna »aktivnost«.

Kaj menite o bralni kulturi Slovencev?

Je zelo različna. Imamo ljudi, ki so pravi knjižni molji, a tudi ljudi, ki jim knjige ne dišijo najbolj. Pomembno je le, da nas ni strah brati, saj obstajajo knjige za vse.

Vaše delo je zelo pestro. Nam za konec lahko zaupate, kakšni so vaši načrti?

Čim več prostega časa, prevajanje, nastopanje, organiziranje predstav, pisanje nove knjige, skratka kreativna. In seveda čas za kakšne namizne igre.

*Anemarie Hrastnik in Zarja Nemec
Foto: Knjižnica Laško*

ZAKLJUČEK MEGAKVIZA

Nasmejali smo se do solz

V petek, 27. maja, smo učenci višjih razredov OŠ Laško, PŠ Debro in OŠ Antona Aškercia odšli v kulturni center, kjer smo se nasmejali komiku Boštjanu Gorencu Pižami. Prireditev je organizirala Knjižnica Laško ob zaključku Megakviza. Izžrebani učenci so prejeli zanimive nagrade.

Učenci smo se četrto šolsko uro odpravili proti Kulturnemu centru Laško. Že pred začetkom smo vedeli, da se bomo nasmejali do solz, zato smo komaj čakali, da se bo začelo. Ko je bila dvorana napolnjena, so ugasnile luči in na oder je prišel Boštjan Gorenc, ki ga mnogi kličejo tudi Pižama. Že takoj je prejel bučen aplavz in se malo pošalil z nami. Po dvorani je odmeval glasen zvonek

smeh.

Na zabaven način nam je predstavil knjige, ki jih je prevedel v slovenščino, in iz njih prebral tudi nekaj odlomkov. Nato je iz lastne knjige SLOLvenski klasiki 1 na projekcijskem platnu prikazal del vsebine. Na primer spletni oglas za bivanje v loncu Mojce Pokrajculje in potem še komentarje živali, ki so bivale v njem. Najbolj sem si zapomnila, ko se je Pižama pošalil o Trnuljčici. Kako ji je moralo zaudarjati iz ust, ko jo je prišel princ zbuditi iz stoletnega spanca. Nato smo morali s pomočjo smeškov ugibati naslove knjig. Bilo je zelo zabavno in vsi smo se zares nasmejali do solz. Sledila je še podelitev nagrad. Kar precej srečnežev je prejelo zanimive nagrade.

Za zaključek je Pižama povedal še neko šalo, nato so se luči ponovno prižgale in dvorana se je počasi spraznila. Tako je bila prireditev končana.

Anemarie Hrastnik

Knjižnica Laško

POLETNI BRALCI 2016

Vrtnica

Rdeča, ljubeča,
na vrtu cvetoča,
s trni prepletена,
a najbolj zaželena.

Dekle kar zažari,
ko v roke vrtnico dobi.
Naj ves svet bo obsijan,
z najlepšim cvetom poslan!

Nika Brečko

Svetlikajoči se metulj

Tam na cvetlici,
tam nekaj se svetlika.

Le kaj bi to bilo,
je privid ali slika?

Kmalu v zrak vzleti,
kup čarobnih metuljev zažari.
Vsak od njih zate željo ima.

Nika Brečko

Sonce rumeno

Sonce rumeno je posijalo,
nam ljudem življenje je dalo,
zjutraj v svetlobi nas je prebudilo,
sonce, oj, sonce, rumeno premilo.

Sonce rumeno, ljubim te,
s svojo toploto greješ me,
s svojimi žarki pobožáš me,
sonce, ti zame si vse.

Ana Šmerc

Risba: Rok Ojsteršek

Rok.o
G.A

CANKARJEVO TEKMOVANJE

Domovina med platnicami

V zadnji letošnji izdaji šolskega časopisa objavljamo spisa zlatih Cankarjevih tekmovalk Eve Kodrin in Nike Jančič. Želimo vam prijetno branje.

Domovina in svoboda v verigah

Junija je Slovenija obeležila četrto stoletje samostojnosti in neodvisnosti. Ob takšnem prazniku imamo Slovenci priložnost, da obudimo spomine na čas, ko smo se odločili, da se bomo postavili skupaj kot en narod. Čeprav ta enotnost ne prevlada vedno, moramo venomer ustvarjati korake naprej in pogumno stopati proti težavam. Domovino sta izpostavila tudi Miško Kranjec in Vladimir P. Štefanec, vendar vsak na svoj način in v različnem časovnem obdobju.

Miško Kranjec se je rodil v revni prekmurski vasi Velika Polana 15. septembra 1908. Seznanil se je s težkimi opravili, a jih je vzljubil, ker je vedel, da je tudi to del njegove edinstvene domovine. Leta 1921 je začel obiskovati gimnazijo in kasneje študirati slavistiko, a je študij opustil. Opravljal je več poklicev: bil je pisatelj, novinar, urednik in direktor Cankarjeve založbe. Napisal je več kot petdeset del, med njimi Čarni nasmeh, Mladost v močvirju, Strici so mi povedali ... Verjetno njegovo najbolj znano delo je socialni roman – najobširnejša oblika proze, razdeljena na poglavja, ki opisuje družbo in njene probleme – Povest o dobrih ljudeh. Avtor je ustvarjal v času socialnega realizma, ta roman pa je prvič izšel leta 1940. Prav takrat so bile razmere zaradi druge svetovne vojne izjemno težke. Toda Kranjec je ostal pozitiven tudi v najtemnejših trenutkih. Po Türkovem mnenju je bil »... eden največjih poetov ideje socialne pravičnosti«. Čeprav je Povest o dobrih ljudeh postavljena na realna tla, bralec ne dobi občutka temačnosti in težke žalosti, ki spremlja nekatere njegove književne osebe. Tudi danes bi morali večkrat pomisliti na lepšo stran življenja. Živimo v mnogo boljših razmerah, vendar ne cenimo tistega, kar imamo. Včasih je ljudi spremljala močna narodna zavest, danes pa niti ob pomembnih slovenskih praznikih mnogi sploh ne razobesijo zastav. Mi smo tisti, ki moramo spremeniti svoje mišljenje in delovati kot eno veliko srce, le tako bo naši državi uspelo prebiti led skozi narodno zavest.

Matjaž Kranjec v besedilu Obtožujem kritizira predvsem problematiko mladih, ki zelo težko dobijo zaposlitev. Zaveda se, da bo Slovenija s takšnim delovanjem delovno dobo samo še podaljševala, da bi se izognila plačevanju pokojnin. Razberemo lahko, da ga je osamosvojitve zelo razveselila, a ko so leta minevala, je ugotovil, da je vodenje mlade države zelo težko. Spoznal je, da prihodnost ne obeta veliko za naslednje rodove. Njegov pogled je torej zelo pesimističen, to pa je lastnost, ki nasprotuje starejšemu pisatelju, Mišku Kranjcu. Slednji je v vsem videl nekaj dobrega, on je ustvaril pravljico na realnih tleh, pri čemer je vedel, da je lepo življenje resnično mogoče. Za boljšo domovino, za boljšo Slovenijo se je vključil med partizane in tako prispeval svoj delež za boljši jutri. V Povesti o dobrih ljudeh je like spremenil v simbole, na poseben način povezane motive, ter jih ustvaril, tako da so prikazovali lastnosti njegovega rodnega Prekmurja. Oba sta torej (bila) zavedna Slovenca, oba sta imela državo rada, Miško do svoje smrti leta 1983, Matjaž pa vse do kraja starega sistema. Miško Kranjec je v svojem romanu predstavil tudi revščino in podobno skritiziral težave služenja denarja. To je naredil z likoma Iva in Marte Koren – bila sta mlada in delavna, ampak za vse sta se trudila, plačilo pa je ostalo premajhno. Matjaž pa opisuje današnje razmere, ki se vseeno zdijo hujše kot tiste, ki so veljale v času druge svetovne vojne.

Vladimir P. Štefanec je avtor knjig Odličen dan za atentat, Pariške zgodbe ... Podpisal se je tudi pod avtobiografski, problemski, mladinski roman Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov. Dejal je, da naslov ni namerno provokativen. Rodil se je 9. maja 1964 v Ljubljani, kjer živi še danes. Tam je diplomiral kot umetnostni zgodovinar in filozof. Piše romane in publicistična besedila. V svojem zadnjem romanu, za katerega je prejel nagrado večernica 2015, je izpostavil težavno življenje mlade »punk avtsajderke« Daše, ki še vedno išče svojo pravo identiteto in si želi boljši svet brez oportunistov in

konformistov. V primerjavi s Kranjčevim vsevednim pripovedovalcem je roman napisan v prvi osebi. Tako Daša ves čas kritizira današnje vedenje ljudi, ker ne prenese stalnega pretvarjanja sošolcev in učiteljev ter vseh, ki se niti ne trudijo sprejemati drugačnosti. Sporočilo romana je, da se ne smeš spreminjati na ukaze okolja, ker drugačnost bogati. Vsem trem besedilom je torej skupna problematika družbenih ravni; Matjaž izpostavi tujce in domačine, Miško izpostavi revne in bogate, Štefanec pa kritizira normalne in drugačne. Toda kaj sploh pomeni biti normalen? Verjetno neko povprečnost, neizstopanje, kar zagotovo ni dobro za družbo, saj je drugačnost tisto, kar naredi razred, državo, svet resnično posebne.

Športniki so dober primer za promocijo države, hkrati pa so v zadnjem času tisti, ki nas držijo skupaj in nas povezujejo. Ko se v zraku pojavi slovenska zastava, nam v srcih prijetno zaigra melodija naše himne. Zaslužijo si vso zahvalo Slovencev, ker je to ogromen korak naprej, podobno kot je to storil Peter Koštrca. Jemal je bogatim in dajal revnim, upiral se je postavi in se ravnal po svoji vesti. Kljub pritiskom je ostajal zvest domovini. Kaj pa je domovina? Je to le kos zemlje? Ne, domovina je narod, jezik, zgodovina, spomin, je tisto, po čemer v tujini hrepenimo, čeprav se mogoče tega sploh ne zavedamo. Štefanečeva Daša je za boljši jutri storila marsikaj; ni se norčevala iz sošolcev, vedno je bila tam za njih in jim je pomagala v stiski. S tem je skrbela za svojo domovino – ustvarila je dobre odnose. In ko so enkrat vzpostavljeni dobri odnosi, zrastejo dobri ljudje. Miško Kranjec je opisal življenje zavednih in poštenih ljudi. Sporočilo Povesti o dobrih ljudeh je, da tisto, po čemer resnično hrepenimo, lahko najdemo samo v srcih, in sicer takrat, ko ljubezen delimo s svetom. Za razliko od Štefaneca je Miško Kranjec domovino večkrat neposredno omenil oziroma je svojo ljubezen nakazoval s pomočjo literarnih prispevkov. Matjaž Kranjec pa je v besedilu Obtožujem bralcu potihoma namigoval, da je ljubezen do domovine v njegovem srcu že začela izginjati. Pomembna mu je svoboda, želi si zadihati, ne želi pa neprestanega omejevanja z davki in želi več priložnosti v tem svetu, saj se počuti vklenjenega v verige.

Vsa tri besedila domovino opisujejo drugače, ampak bistvo imajo enako. Nikoli nista dovolj samo dobra volja in domišljavost, ampak so bistvenega pomena delo, trda koža in pogum. Čeprav so vsa tri besedila postavljena v drugačne dogajalne čase in prostore, četudi je slog pisanja pri vseh drugačen in so motivi postavljeni drugače, lahko pridemo do spoznanja, da se iskanje in ustvarjanje domovine še nista končala in se nikoli ne bosta. Nikoli se ne smemo prenehati truditi.

Majhen kos države, malce »odsotna« domovina, a vendar čudovite pokrajine, dobri ljudje, rodovitna zemlja, bogat jezik in odprtost so stvari, ki Slovence bogatijo. Naj bo še toliko črnih dni, obupnih situacij – skupaj nam bo vedno uspelo. Nazadnje vedno pomislimo: »In vendar je svet lep, ne glede na to, koliko slabih in bridkih strani ima.«

Eva Kodrin

Upanje živi samo, če verujemo vanj

Izbrani deli za letošnje Cankarjevo tekmovanje sta knjigi Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov in Povest o dobrih ljudeh, ki jo je napisal Miško Kranjec.

Miško Kranjec se je rodil 15. septembra 1908 v Veliki Polani v Prekmurju. Odraščal je v revnem prekmurskem okolju kot eden od sedmih otrok. Srednjo šolo je obiskoval v Ljubljani, naprej pa je šel študirat slavistiko, a študija ni dokončal. Bil je novinar in pisatelj. Pred drugo svetovno vojno je vodil prekmurski upor, leta 1944 pa je šel v vojsko. Njegova pomembnejša dela so Mladost v močvirju, Strici so mi povedali, Os življenja in Povest o dobrih ljudeh. Za svoja dela je kar dvakrat prejel Prešernovo nagrado.

Povest o dobrih ljudeh je roman. To je najdaljše pripovedno delo v prozi. Obsega daljše časovno obdobje in ima zapleteno vsebino. Ima tudi poglavja, je pa predvsem odsev medčloveških odnosov. Knjiga Povest o dobrih ljudeh je natančneje socialni roman, saj se loteva socialnih odnosov oziroma problemov. Uvrstili

bi jo lahko tudi med idilične pripovedi, saj se ves čas prepletata stvarno in pravljico. Liričnost in poetičnost Kranjec ustvarja z zvočnim slikanjem, kjer opisuje Katičino pesem in lepote narave. S tem prislika melanholično razpoloženje. V takšnih odstavkih se zelo približa ritmizirani prozi. Kranjec je tudi predstavnik socialnega realizma, obdobja, ki se je razmahnilo med letoma 1930 in 1941. Vračajo se nazaj k vsakdanjemu življenju, malim ljudem in so kritični do meščanske družbe.

Vladimir P. Štefanec pa je sodobni pisatelj. Rodil se je 9. maja 1964 v Ljubljani. Je pisatelj in urednik, šolal pa se je na ljubljanski filozofski fakulteti in diplomiral iz filozofije ter umetnostne zgodovine. Je član uredništva revije *Sodobnost* in tudi poučuje. Napisal je deset leposlovnih proznih del in več kot sedemsto publicističnih besedil. Njegova dela so *Pariške zgodbe*, *Viktor jelen*, *sanjač*, *Odličen dan za atentat* in *seveda knjiga Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov*. Večkrat je bil nominiran za nagrade *kresnik*, *večernica* in *desetnica*. Za knjigo *Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov* je dobil nagrado *večernica*.

Knjiga *Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov* je avtobiografski, družbeni, mladinski in realistični roman. Realistični zato, ker prikazuje realno podobo družbe in sveta. Družbeni, ker predstavlja duha, življenjske forme in socialne odnose ter temu podreja individualno oblikovanje likov in sporov. Mladinski zato, ker je razumljiv mladostnikom vseh starostnih stopenj, in avtobiografski zato, ker avtor piše tudi o dogodkih iz svojega življenja. Knjiga vsebuje slengovske besede in ima inovativno zgradbo s črnimi poglavji, kjer Daša piše o sebi. Motivov je več (npr. motiv koncerta, uporniške deklice, uhana ...). Tema predstavljajo predvsem medsebojni odnosi. Sporočilo knjige nam govori o tem, kako se moramo boriti za boljši svet in sprejemati ljudi, ki so drugačni od nas.

Pri Kranjčevi knjigi pa so motivi predvsem duhovne vrednote (ljubezen, upor, pesem, lepota), tema so mali in revni ljudje z dobrim srcem in malimi načrti, sporočilo pa govori o tem, kako lahko ljubezen premaga vse ovire.

Naslova obeh del v sebi skrivata vsebino knjig, čeprav je naslov knjige *Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov* nekoliko zanimivejši kot je sama vsebina.

Razlika je tudi v tem, da se Štefanec resnično vživi v vlogo uporniške deklice Daše in je tako Daša pripovedovalka, pri knjigi *Povest o dobrih ljudeh* pa je pripovedovalec pisatelj in opisuje vse književne like približno enako dolgo in se ne osredotoča le na enega.

Morda se bo mnogim naslov, ki sem ga izbrala za ta spis, zdel napačen. Toda če me je kaj naučilo letošnje Cankarjeve tekmovanje, je to spoznanje, da nikoli ne smemo obupati. Boriti se je treba za boljši svet, za boljšo družbo, za moralne vrednote. Boriti se je treba za tisto, v kar verjamemo. Boriti močno in z neizmerno voljo, kot se je borila Daša in kot se je nenazadnje boril tudi Peter Koštrca.

Besedilo Matjaža Kranjca se mi je zdelo malo obupano in žalostno. Nisem začutila upanja v njegovih besedah. Skoraj tako se mi je zdelo, kot bi bil Matjaž povsem obupan. Nekako tako je bila Katica obupana zaradi nesprejemanja v svetu in družbi. Letos mineva petindvajset let samostojnosti Slovenije. Toliko let je že minilo, naša dežela pa še naprej ostaja lepa, zelena, prav čudovita. Ljudje pa smo se spremenili. Daša opozarja na to, kako moralne vrednote počasi izginjajo. Je morda razlog, da je država vedno revnejša, tudi to, da moralne vrednote počasi izginjajo in ljudje v politiki in nasploh v svetu sploh ne vedo več, kaj je prav in kaj ne, s čimer si dovoljujejo reči, ki nas bodo pahnile v propad? Mislim, da je. Vendar mi je Miškov roman ravno v tem pogledu bolj všeč. Kranjec se raje osredotoči na lepote narave, na mir in na vrednote. Že takrat so se po svetu dogajale grozote, vendar je Miško imel upanje, da si lahko vsaj v knjigi predstavlja domovino po svoje. Stran je šel od grozot in krutega sveta, stran od vsega grdega. Verjel je, da dobrota in upanje še vedno živita in da ljudje še vedno skrivamo nekaj dobrega v sebi. Morda je zato Korenovo družino, Ano in Jožefa ter Petra skrtil na samotni otok z namenom, da jih ne bi pokvaril svet, ki je poln zavisti in hudobije. Svet, kjer so ljudje slepi. Ampak ne slepi tako, kot je slepa Katica, ki ne vidi barv in svetlobe, ampak slepi na veliko hujši in grozovitejši način. Katica je videla grozote sveta, nepravilnost, predsodke, ki nas bodo uničili. Ljudje v svetu pa so vse to samo gledali, vendar tega niso

videli. Gledali so in se ravnali po stvareh, ki so pač »bile v trendu«. »Izločimo slepe, izločimo revne, izločimo ...« Grozno! Vendar Miško ni hotel poudarjati slabih stvari sveta, ampak le lepe stvari. Lepoto, pesem, ljubezen, upor, poštenost. Poosebil jih je v Katico, Ivana, Marto, Petra, Ano in Jožefa. S tem nam je dal vedeti, da zmoremo še enkrat zaživeti v lepšem in boljšem svetu, kjer upanje živi.

Vendar tega upanja v Matjaževem pismu na žalost ne zaznam. Ponosen je na naravo, na zemljo, a razočaran nad sistemom, ki je veliko ljudi naredil za sužnje in ki nas deli na več in manj vredne. Kaj to pomeni? Morda to, da človek, ki ni premožen, ne pomeni veliko več od smeti na cesti? To je zelo grobo rečeno, vendar vedno bolj ugotavljam, da se v tem skriva kruta resnica. Premožni ljudje, ki so podobni Ajši in njeni mami, že tako gledajo na ljudi, ki so manj premožni od njih. Ne zavedajo se, da takšni ljudje v sebi nosijo veliko več dobrega in dragocenejšega od zlata. Tudi Ana in Jožef nista imela veliko, a sta imela iskreno ljubezen. Kaj ti bo denar, ko pa ni sreče? Sreča je nekaj, česar se ne da kupiti.

Matjaž je tudi napisal, da so ljudje brez služb in prihodnosti. Morda ima prav, vendar se Miško s tem ne bi strinjal. Takšna črnoglednost ni prinesla še nikomur nič dobrega, kvečjemu vojno in nemir. Mnogo ljudi se v tem času bori za službe in lepšo prihodnost. Begunci hodijo več sto kilometrov in ne izgubijo upanja. Vedo, da bo nekoč tudi njim lepše in jih bo čakala boljša prihodnost. Niso kot Katica, ki je bila odločena, da nima prihodnosti v svetu. »Slepa sem,« je rekla in tu se je vse končalo. Niti poskusila ni spremeniti stvari, ki so po njenem mnenju bile že naprej določene.

Vendar vseeno opazim, da Matjaž poudarja napake sistema. Pravi, da je v Jugoslaviji vedno in vsak dan pričakal z nasmeškom na obrazu. Zdaj v demokratični in ne več socialistično urejeni državi pa zveni obupano. Pravi, da ni več pravne države. Ali to pomeni, da si določeni ljudje lastijo državo in jo imajo le zase, mi pa smo nujno zlo, ki trpi? Prevelike so razlike med bogatimi in revnimi. Na to je opozarjal že Miško, ko je pripovedoval o Korenovih in Koštrčevih, pa o bogatiji, ki so jo imeli nekateri. Morda je bilo v Jugoslaviji tako, da so ljudje bili približno enako premožni ali pa vsaj ni bilo takšnih razlik. Zdaj pa so ogromne razlike med bogatimi in revnimi. Ljudje ravno zato nimajo več volje do dela, do plezanja po zidu, ki kar naprej raste. Nimajo upanja. Vidimo brezdomce na televiziji, ki prosjačijo, in begunce, ki neutrudno stremijo k boljši prihodnosti. Nekateri, tisti, ki nimajo moralnih vrednot, pa se bogatijo na račun ostalih. Še naprej bi lahko razlagala o tegobah in bila črnogleda, a to ne bi koristilo nikomur. Mislim, da Matjaža oče ni učil biti tako črnogled in obupan, se pa strinjam, da bi nekaj vsekakor bilo treba ukreniti.

Mladi imamo prihodnost, trdno verjamem, da jo imamo. Verjamem Mišku Kranjcu, ki je vedno govoril, da se je za boljši jutri treba boriti. Verjamem Petru Koštrci, ki je bil dober in je dajal revnim ter jemal bogatim. Verjamem Ani, ki je vedno verjela in upala. Verjamem v boljši jutri!

Tako kot so se nekoč ljudje borili in hodili po svetu, tako se bomo ljudje borili tudi danes. Miško je predstavil Jožefa, ki je menil, da je reven, ker je tako določil bog, in tako pač mora biti. Na drugi strani je predstavil Petra, ki se je boril za poštenost. Raje verjamem Petru in se borim za prihodnost.

Tudi Štefanec je verjel v boljši svet. Čeprav je preteklo toliko let, je verjel, da ima naša domovina možnost znova zaživeti. Da lahko sistem spremenimo. Vse to je izražal z Dašo. Žalostno, a resnično je, da se že v Dašinem razredu delijo na »osrednje« in »avtsajdarje«. Pred koncertom se Daša ni upala postaviti po robu Ajši, po koncertu pa. Morda manjka Matjažu ravno takšen koncert? Štefanec je strog glede družbe ravno tako, kot je strog Matjaž. Opozoril je na predsodke, na zlobo ljudi, na napake sistema, ki dovoli, da se (v Dašinem primeru) učitelj podkupi z darili. Bil je strog kot Matjaž, a je izrazil upanje, kot ga je znal izraziti tudi Miško. Veruje v spremembe in ima upanje. »Kjer je volja, tam je pot,« vsekakor drži. Daša se je postavila Ajši po robu, torej se lahko tudi mi postavimo po robu sistemu, polnem napak. Upanje ostaja.

In čeprav je Miško opisoval domovino idilično, je v zgodbo vključil tudi nekaj realnega, groznega zunanjega sveta. Čeprav je Matjaž črnogled do sistema in ljudi, kot je na nek način tudi Štefanec oziroma Daša, vemo, da mi ustvarjamo domovino. Mi smo tisti, ki se lahko spremenimo in jo spremenimo na bolje. Treba je plezati po zidu, popraviti pokvarjen stroj in biti tako prepričljiv, kot je bila Katičina pesem.

Morda se bodo tudi največji materialisti zazrli globoko v srce in spregledali ter videli, kaj so naredili domovini in svojim ljudem. Mogoče bodo takrat nekaj spremenili.

Domovina pa bo še naprej živela. Tista lepa in idilična bo živela med platnicami Kranjčeve knjige Povest o dobrih ljudeh. Tista o družbi in o upanju, ki ga ima Daša, pa bo živela med platnicami knjige Sem punk čarovnica, Debela lezbijka in ne maram vampov. In pismo nas bo spremenilo. Verjamem, da bo Matjaževo pismo šlo med ljudi in zaživel, kot je Katičina pesem. Le spregledati moramo in imeti domovino radi tako kot Kranjec, ljudi pa spoštovati tako, kot jih je spoštoval Štefanec. Kdo smo? Kaj smo? Kje je naša domovina? Kje so dobri ljudje? Kje je upanje? Kje je sreča? Kje ...?

Nika Jančič

Čarobni metulj

Čez travnike leti
in mi na rokah obstane.
Takrat prišepne mi na uho,
saj mali čarobni metuljček je to.
Izpolni mi želje najlepše za veselje.
Nato v zrak poleti in se s svojimi
čarobnimi krilci poslovi.

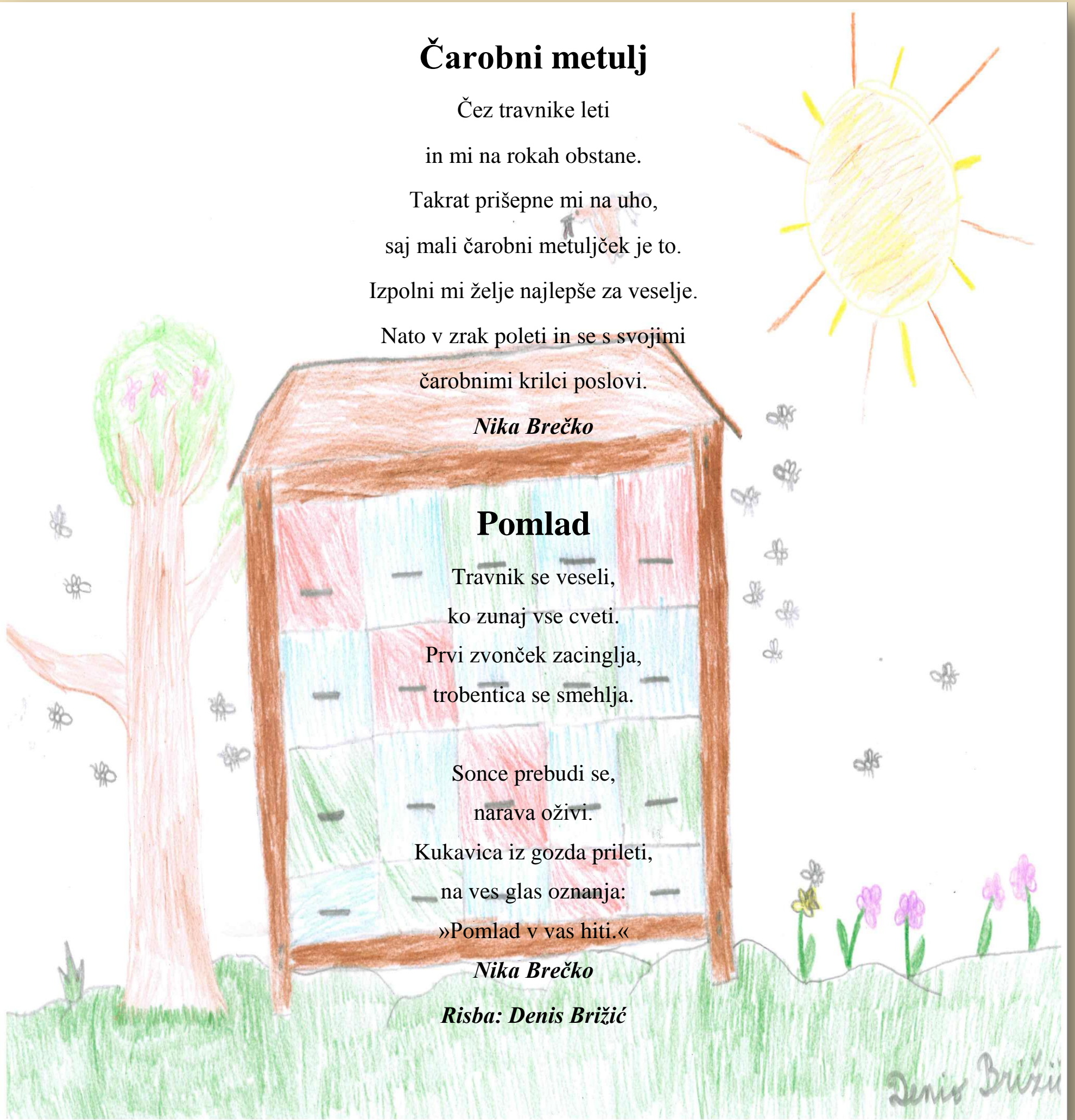
Nika Brečko

Pomlad

Travnik se veseli,
ko zunaj vse cveti.
Prvi zvonček zacinglja,
trobentica se smehlja.
Sonce prebudi se,
narava oživi.
Kukavica iz gozda prileti,
na ves glas oznanja:
»Pomlad v vas hiti.«

Nika Brečko

Risba: Denis Brižič

Mavrična pomlad

Sonce rumeno je,
ptički prepevajo,
mavrica na nebu je
in zažarela je.

Metuljčki poletavajo,
in se zabavajo,
trata zelena je,
rože na njej cvetijo.

Pikapolonice vesele so,
da pomlad je tu.

Mavrična pomlad,
res prečudovita je!

Larisa Kolarec

Risba: Špela Videc

Špela
Videc

PŠ VRH

Obisk likovnic ob dnevu šole

Ob dnevu šole sta nas v PŠ Vrh obiskali Nevenka Fantinato in Anka Levičar.

Prikazali sta nam nekaj grafomotiričnih vaj, učenci so se preizkusili v pisanju s peresi in slikanju z akvareli. Skupaj smo zapeli nekaj

pesmi, gospa Nevenka pa nam je tudi zaigrala na harmoniko. Preživeli smo čudovito dopoldne, ki nam bo zagotovo ostalo v lepem spominu.

Klaudija Košenina

PEVSKI ZBOR

Nepozaben dogodek

Pevci Mladinskega pevskega zbora Trubadurji smo imeli posebno čast, da smo zapeli v stavbi Državnega sveta Republike Slovenije. Peli smo na odprtju razstave slovenskih znamk z motivi rož.

V petek, 27. maja, smo se približno ob osmih zjutraj zbrali v šoli in počakali na avtobus. Z njim smo se kmalu pripeljali v Ljubljano. Ker smo imeli pred začetkom slavnostne prireditve še nekaj časa, smo se sprehodili po ljubljanskem parku. V Tivoliju smo si ogledali razstavo raznolikih fotografij, nato smo se odpravili proti stavbi državnega sveta. Ob prihodu v to uradno ustanovo smo morali vsak posebej odložiti svoje stvari na tekoči trak, kjer so s senzorjem preslikali nahrbtnike. Potem smo se nastanili v sobi, kjer smo se preoblekli in se opeli, skratka pripravili na nastop. Ob začetku proslave v predverju

državnega sveta smo ob spremljavi klavirja zapeli pesmi. Kasneje sta predsednik Slovenije Borut Pahor in direktor Pošte Slovenije poslala v obtok jubilejno znamko ob 25-letnici Republike Slovenije, čemur je sledilo še nekaj govora.

Ob koncu slovesne prireditve smo olajšano in zadovoljno zapustili parlament. Lahko bi rekla, da smo bili kar malce ponosni, da smo lahko peli ob tako pomembnem dogodku. Zunaj smo to proslavili z mrzlim sladoledom. S tem nastopom smo tudi končali pevsko sezono za letošnje šolsko leto, ki je bilo polno čarobnih trenutkov in novih podvigov.

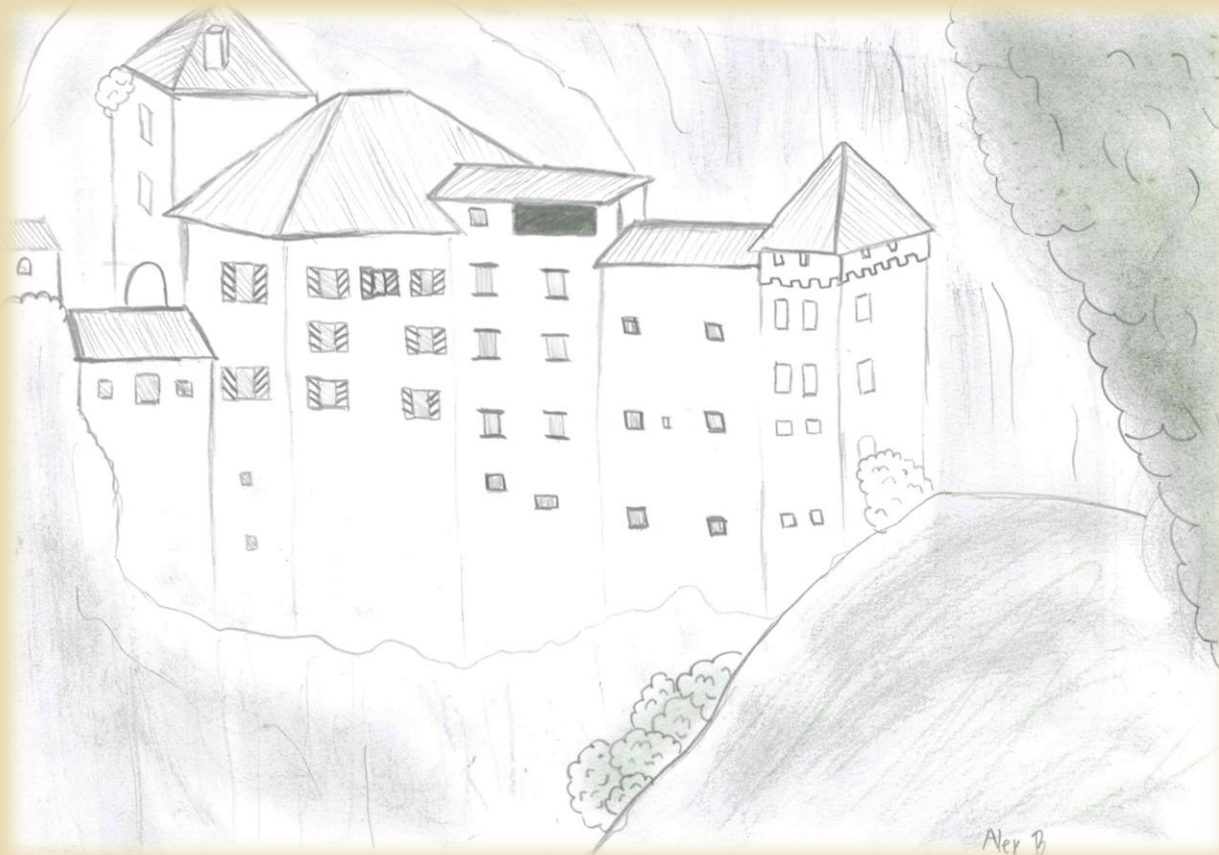
Barbara Grešak
Foto: Ana Petek

SVETOVNI DNEVI V JUNIJU

Svetovni dan beguncev

Vsako leto 20. junija obeležujemo svetovni dan beguncev. Gre za dan, ko naj bi pozornost še posebej namenili beguncem po vsem svetu. Ta dan so razglasili Združeni narodi, da bi na ta način počastili pogum, moč in odločenost žensk, moških in otrok, ki so bili prisiljeni zapustiti svojo domovino zaradi preganjanja, konflikta ali nasilja. Po oceni Visokega komisariata ZN za begunce (UNHCR) je po svetu približno 43,7 milijona beguncev in razseljenih oseb.

Svetovni dan boja proti širjenju puščav in suše

Združeni narodi so leta 1994 sprejeli Konvencijo o boju proti širjenju puščav, nato je generalna skupščina 17. junij proglasila za svetovni dan boja proti širjenju puščav in suše. Glavni razlogi za širjenje puščav so podnebne spremembe, neprimerna kmetijska politika in krčenje gozdov. Širjenje puščav je torej problem, ki zadeva ves svet in ne le revnega območja sveta, ki se s tem srečuje neposredno.

Svetovni dan boja proti otroškemu izkoriščevalskemu delu

12. junija obeležujemo svetovni dan boja proti otroškemu izkoriščevalskemu delu. Unicef opozarja, da je več kot 150 milijonov otrok na svetu vključenih v nevarne oblike dela, ki ogrožajo njihovo zdravje, razvoj, dobrobit in izobraževanje. Največji delež otrok dela v podsaharski Afriki, in sicer 25 odstotkov. V južni Aziji 12 odstotkov otrok opravlja zdravju škodljiva dela in 5 odstotkov otrok v srednji in vzhodni Evropi, kjer je stopnja otroškega dela najnižja. Eno najpogostejših oblik otroškega dela predstavlja delo na družinskih kmetijah, kjer mnogi otroci delajo sami, brez staršev, prepuščeni sami sebi, pri čemer ne poznajo svojih pravic.

Svetovni dan krvodajalcev

14. junija vsako leto države po vsem svetu praznujejo svetovni dan krvodajalcev. Namen dneva sta širjenje zavedanja o pomembnosti varne krvi in krvnih pripravkov in zahvala vsem prostovoljnimi krvodajalcem, ki s svojim nesebičnim dejanjem rešujejo življenja. Letošnji svetovni dan krvodajalcev se je osredotočal na »varno kri za varnost mamic«.

Svetovni dan v podporo žrtvam mučenja

26. junija beležimo svetovni dan v podporo žrtvam mučenja, ki je žal, kot kažejo podatki Amnesty International, tudi v sodobnosti prav razbohoteno. O tem pričajo podatki o njegovi razširjenosti: v zadnjih petih letih je Amnesty International poročala o mučenju ali drugem slabem ravnanju v 141 državah in v vseh regijah sveta. V nekaterih državah gre za posamezne primere, v nekaterih državah gre žal za rutinski in sistemski pojav.

Barbara Grešak
Risba: Aleks Brižič

NIS

Zaključni izlet v živalski vrt

V četrtek, 16. junija, smo šli na zaključno ekskurzijo v živalski vrt v Ljubljano. Iz Laškega smo se odpeljali z avtobusom za 35 oseb.

Avtobus je vozil šofer Jani. Ko smo prišli v Ljubljano, smo najprej pojedli malico. Ko smo se najedli, smo imeli vodenje po živalskem vrtu. Najprej smo si ogledali kačo, nato grlico. Živalici smo si ogledali, ju pobožali, prijeli in fotografirali. Ogledali smo si tudi hranjenje dveh morskih levov in občudovali njune spretnosti. Nato smo si ogledali še druge živali v živalskem vrtu. Videli smo slona, opico, tigra, zebre, noje, kamele ... V terariju so nas prestrašili kače, pajki, želve in druge žuželke.

Nekateri učenci so bili žejni in so šli na pijačo, drugi na sladoled. Nekateri so šli na igrala, drugi skakat na trampolin. Nato smo se z avtobusom odpeljali čisto blizu živalskega vrta na kosilo. Dobili smo čevapčiče, ocvrt krompirček in kruh. Nameravali smo se peljati še z ladjico po Ljubljanici, a je bilo preveč deževno, zato je bila reka previsoka za vožnjo. Na koncu dneva smo šli na Trojanah po krofe. Potem smo pot nadaljevali proti Laškemu. Dan se je za nas končal super.

Mateja Žumer

PŠ VRH

Zaključni izlet s starši

18. junija smo se z učenci in njihovimi družinami odpravili na zaključni izlet v Prekmurje.

Tam smo si ogledali in poskusili slovenski Lušt paradižnik, se peljali s splavom čez reko Muro, popekli kruh in ga namazali z domačo prekmursko zaseko, si ogledali kozjo sirarno in

kako izdelujejo lectova srca. Bil je pester in razgiban dan, poln nepozabnih trenutkov in druženja s tistimi, ki jih imamo najraje.

Klaudija Košenina

OPB

»Podaljšančkov« izlet v Piran

Za uspešno celoletno sodelovanje in prijeten konec šolskega leta smo 21. junija odšli na nepozaben tradicionalni »podaljšančkov« izlet na morje.

Obiskali smo mesto Piran in s sabo prinesli odlično sončno vreme. Ob slovenski obali smo pluli z ladjico Subaquatic, si ogledali mestni akvarij, pojedli kakšno kepico sladoleda in počofotali v morju.

Klaudija Košenina

PŠ ŠENTRUPERT

S Kekčevo družčino

8. junija smo preživali v Kekčevi deželi v čudovitem objemu gora, kjer živijo Kekec, teta Pehta, hudoben Bedanc, moder Vitranc, prijazna Mojca, Tinkara, Brincelj in preplašen Rožle.

Pričakali so nas sonce in ravno prave temperature. Dobro smo se okrepčali in se z Bedančevim avtobusom odpeljali do Kekčeve dežele. Najprej smo z vodičko rešili ubogo Mojco iz Bedančeve kočice, potem smo skupaj ponagajali še Bedancu in ga preganili z oponašanjem sove. Obiskali smo Brinclja in se iz njegove kočice peljali kar po toboganu. Nato smo našli Kekca in z njim po skrivnem predoru odšli do njegove hiše. Peljal nas je tudi do tete Pehte, ki nam je postregla z dobrim čajem in pecivom. Na koncu smo skupaj

zapeli in se poslovili. V Kranjski Gori smo si kupili nekaj spominkov in se polni vtisov odpravili domov.

Špela Vovk, foto: Martina Arbajter

PŠ ŠENTRUPERT

Gozdna učna pot

Za zadnji naravoslovni dan smo se odpravili na Celjsko kočico, kjer smo si ogledali gozdno učno pot.

Vsak razred je dobil svoja navodila in opazovanje ter učenje v naravi sta se začela. Uživali smo, ko smo odkrivali gozdne živali in rastline, iskali odgovore in uporabljali svoja čutila. Najbolj pa smo uživali, ko smo iskali in nabirali gozdne sadeže, s katerimi smo se prav prijetno posladkali.

Martina Arbajter

KEMIJA

Mladi za Celje

V torek, 14. junija, je bila v Narodnem domu v Celju podelitev priznanj in biltenov regijskega tekmovanja raziskovalnih nalog. Učenci naše šole so osvojili dve zlati in dve bronasti priznanji. Podrobnejši prispevek o tem smo objavili že v prejšnji številki šolskega časopisa.

Milena Žohar

MŠ LAŠKO

Predaja ključa

Foto: Andrej Gobec

VALETA

Le vezi nevidne nas vezale bodo kot nekoč

Vsega lepega je enkrat konec. Tako se je za nas, devetošolce, končalo osnovno šolanje, ki nam bo zagotovo ostalo v lepem spominu.

Polni pričakovanj smo nestrpno čakali dan D. Dan, ko bomo skupaj strnili vse dogodke in jih povezali v celoto. Z vsakim dnem, ko smo se družili, so naše vezi postajale močnejše, a žal ima

vsaka zgodba konec in zagotovo si bomo valeta za vedno zapomnili.

Misliva, da je bil to za vse nas nek pomemben dogodek, in verjameva, da nihče ni ostal popolnoma miren, ne da bi ga malce stisnilo pri srcu, kajti vsak se je po tihem začel zavedati, da je nastopil tisti pravi konec in

da nikoli več ne bo tako, kot je bilo. Navsezadnje je bil to naš večer. Vsi smo bili kot iz škatlice in s ponosom smo še zadnjič zaplesali ter zadnjič nastopili kot učenci Osnovne šole Primoža Trubarja Laško.

Sami pa smo si valeta popestrili še s predstavitvenimi videi in nenazadnje smo bili posebna generacija, kajti ravnatelj je podelil skoraj rekordno število priznanj Primoža Trubarja. Šele po nekaj dneh smo se začeli zavedati, da nikoli več ne bomo deležni prijaznih besed naših učiteljev, nič več ne bo dobre malice naših kuharic, nič več nas ne bodo zabavali naši hišniki in nikoli več ne bomo v klopih sedeli kot 9.a- in 9.b-razred.

Barbara Lokovšek in Tjaša Gradišnik

Foto: Andrej Gobec

Moški se sprehaja po vrtu s kanglico za zalivanje rož.

»Kaj počneš?« ga vpraša sosed.

»Zalivam rože!«

»Ali niso umetne?«

»Res je! Zato pa imam prazno kanglico ...«

Učitelj: »Janezek, zakaj pravimo našemu jeziku materni jezik?«

Janezek: »Ker oče tako ali tako nikoli ne pride do besede.«

Metka krmi kokoši s koščki čokolade, ko pride mimo teta Pavla.

»Kaj delaš Metka? Takoj nehaj!«

»Zakaj naj neham, teta? Kako pa bodo drugače znesle čokoladna jajca?«

»Zakaj si prinesel domov to želvo, Tine?« je radovedna mama.

»Slišal sem, da živijo tristo let, in sem se želel prepričati, če je res.«

»Mateja, kateri predmet se ti zdi najtežji v šoli?« vpraša razredničarka.

»Šolska torba!«

»Imam najbolj umazano delo!« se pritoži zobna ščetka.

»Pa kaj šel!« se oglasi toaletni papir.«

»Franček, k zdravniku moraš!«

»Ne morem, sem bolan.«